

XVIII. Yüzyıla Ait Bir Güfte Mecmuası İncelemesi

Yrd. Doç. Dr. Erol BAŞARA*-Arş. Gör. Mehtap ERDOĞAN**-
Zeynep YILDIZ***

Özet

Bu çalışmada Yapı-Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi'nde 404 numarada kayıtlı olan ve kim tarafından tertip edildiği bilinmeyen bir güfte mecmuası incelenmiştir. Mecmuada 20'si Farsça olmak üzere 212 güfte mevcuttur. Bu güftelerin tamamının ilk iki dizesi günümüz harflerine çevrilmiş ve vezinleri saptanmıştır. İncelenen güftelerin hiçbiri mecmuadaki şekliyle TRT repertuarında kayıtlı değildir. Mecmuadaki güftelerden TRT repertuarında farklı bir besteci, makam ve usülle kayıtlı olanlar ise dipnotta verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Güfte, Beste, Güfte Mecmuası, Geleneksel Türk Musikisi

Abstract

In this study, an anonymous lyrics magazine is analyzed which is registered as number 404 at the Yapı Kredi Sermet Çifter Research Library. In the magazine there are 212 lyrics which 20 of them are Farsi. The first two lines of the remaining 212 lyrics are translated and their meter are determined. None of the lyrics are found in TRT repertoire with their form in magazine. The ones registered with a different composer, maquam and usul are especially mentioned at the foot note.

Key Words: Lyrics, Composition, Lyrics Magazine, Turkish Traditional Music

Giriş

Büyük ölçüde söze dayalı olan geleneksel Türk müziğinde, sözün doğru hatırlanması gereği her zaman ön planda olmuştur. Bundan dolayı zaman içinde birçok güfte mecmuası yazılmıştır. Bu mecmualar Türk müziğinin önemli kaynaklarından olup, yazılı eserlerin makam, usül, besteci ve söz yazarlarını birinci elden doğru tespit etme imkânını sağlamaktadır. Bu imkânların yanında, Gültekin Oransay çeşitli güfte mecmualarındaki bestelerin sırasının, usullerin geleneksel sıralanışı konusundaki en önemli ipuçları olduğunu bildirmekte¹ ve *Hânende Mecmuası*'ndan elde ettiği verilere dayanarak bu sırayı yazmaktadır. Bunlara ilaveten güfte mecmualarının hiçbir İslâm ülkesi veya Ortadoğu müzik geleneğinde bizdeki kadar önemli olmadığını vurgulayan Cem Behar, güfte mecmuası yazma geleneği sayesinde müziğimizde "lâedri" (-bestekârı- bilinmeyen) eserlerin azlığını, melodisi unutulsa bile eserlerin bestecisinin kuşaktan

* Cumhuriyet Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü Öğretim Üyesi.

** Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

*** MÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Din Müsikisi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi.

¹ Gültekin Oransay, "Usulların Geleneksel Sırası Üzerine Veriler", *Belleten Türk Kültürü Araştırmaları*, 1990/1, s.23.

kuşağa aktarıldığını ifade etmektedir.² Müzikoloji açısından böylesine önemli olan güfte mecmualarının nasıl incelenmesi gerektiği hakkında geniş bilgiyi Recep Uslu'nun *Müzikte 2000 Sempozyumu*'ndaki bildirisinde bulmaktayız.³ Adı geçen bildirideki metod, bu çalışmamız için esas olmuştur.⁴

Özet kısmında da belirtildiği gibi bu çalışma Yapı-Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi 404 numarada kayıtlı ve kim tarafından tertip edildiği bilinmeyen bir güfte mecmuası üzerinedir. Bu çalışmada takip edilen metod ve ulaşılan bazı neticeler şöyledir:

İncelemede varak numaraları belirtilmiş ve her varaktaki eser veya eserler numaralandırılmıştır.

Mecmuadaki 212 eser bugünkü harflere aktarılmış ve bu eserlerin vezinleri tespit edilmiştir. 196 eserin aruz, 16 eserin ise hece vezniyle yazıldığı görülmüştür.

İncelemeye alınan eserlerden 183'ünün bestecisi belli olup 29'u lâedridir. 123 eserin de güfte yazarı belli değildir.

Mecmuada makamlar sayfa başlarına yazılmıştır. Dolayısıyla ikinci makam ismi gelinceye kadar yazılmış olan güfteler bir önceki makamdan olduğu için çalışmada bu makamlar her eserin başında tekrar edilmemiştir.

Mecmuda yer alan eserlerin 45'inin şarkı olduğu bildirilmiş, bir eserde Nakış Semâ'î kaydına rastlanmış, diğer eserlerin formları hakkında bilgi verilmemiştir. Eser başlarında "Sem'ât"nin 76 defa geçtiği tespit edilmiştir. Bu kelimeden kastedilen usûlün, sadece üç zamanlı Semâ'î usûlü değil, Aksak Semâ'î, Ağır Aksak Semâ'î, Yürük Semâ'î, Sengin Semâ'î ve Ağır Sengin Semâ'î usûllerinin olduğu da düşünülebilir. Çünkü mecmuanın tertip edildiği dönem, Geleneksel Türk Müziği'nin şaheserlerinin verildiği bir dönem olup, bu dönemde üç zamanlı Semâ'îden daha ziyade yukarıda zikredilen usûllerin tercih edildiği bir gerçektir. Bunun yanında Ağır Semâ'î, Yürük Semâ'î ve bunların nakışlı hâllerinin bir form adı olduğu dikkatten kaçmamalıdır. Bu görüşümüzü destekler mahiyetteki bir durum varak 12a, 53. eser başlığındaki "Nakış Semâ'î" ifadesidir. Bu sebeplerden dolayı çalışmamızda Semâ'î kelimesi form veya usûl hanesine yazılmamış, eser başlarında Semâ'î olarak kaydedilmiştir.

İncelediğimiz mecmuada Devr-i revân usûlüyle 47 eser bulunması mecmuanın tertip edildiği dönemin usûl beğenisini ortaya koyması açısından dikkat çekicidir. (Kaynak olarak aldığımız TRT Sözlü Eserler Repertuarı kitabında Devr-i

² Cem Behar, "Musiki Geleneğimizin Ayırt Edici Özellikleri", *Zaman Gazetesi*, 14.07.2002.

³ Recep Uslu, "Türk Müziği Eğitim Tarihinde Güfte Mecmuaları ve İnceleme Esasları Üzerine Tespitler", *Müzikte 2000 Sempozyumu*, İstanbul 2000, s.75.

⁴ Bu makalenin hazırlanması sırasında karşımıza çıkan bazı problemlerin çözümünde Prof. Dr. Mehmet Arslan'ın bilgisine başvurulmuştur. Yardımlarından dolayı kendisine teşekkür ederiz.

revân usûlünde 46 eser bulunmaktadır.)

Mecmuada ismi geçen besteciler ve güfte yazarları hakkında bir yoruma gidilmemiştir. Örneğin, mecmuada “Kürkçü” adıyla geçen bestecinin, lakabı “Kürkçü” olan “Zaharya” mı yoksa mecmuada adı geçen “Kürkçü Tahir” mi olduğu hakkında bir tespitte bulunulmamıştır. Bu konuda örnekleri çoğaltmak mümkündür. Böyle bir tespitin daha geniş bir çalışmanın konusu olduğu düşünülmektedir.

Nüsha Tavsifi

Ta'lik hatla, Türkçe, 190x125 mm. ölçüsünde, 59 varakta, muhtelif satırlı, âharlı krem kâğıda yazılmıştır. XVIII. yüzyılda telif edilmiştir. Sırtı meşin, üstü ebru kaplı cilt içindedir (Dağlı, İşli, Serbest, Türe 2001: 171).

Mecmuada Adı Geçen Güfte Sahipleri ve Eser Sayıları

Adlî (1), Âgâhî (1), Âhenî Çelebi (1), Âhî (1), Âsım Çelebi (1), Âşık Ömer (1), Bâkî (3), Burusevî Tâlib Efendi (1), Câbî Dede (1), Dürrî Efendi (3), Enîs Efendi (1), Enverî (1), Es'ad Efendi (1), Fâ'iz (1), Fasîhî (1), Fennî Çelebi (1), Fuzûlî (3), Gavsî (1), Gevherî (2), Hâfız-ı Şîrâzî (1), Hâletî (1), Hayretî (1), Hıfzî (1), İmâm Efendi (1), Mâdih Efendi (1), Mahtûmî (3), Medhî Efendi (1), Na'lı (1), Nâ'ilî (3), Nâbî (2), Nahîfî (3), Nazîm Çelebi (1), Nedîm Efendi (4), Nedîm-i Kadîm (1), Nermî (1), Neşâtî (2), Nev'î (2), Nüzhet (1), Rahîmî (3), Râmî Mehmed Bey (1), Râsim (1), Râşid Efendi (2), Rezmî (1), Rıfkî (1), Rızâ'î (1), Rûhî (4), Rüşdî (2), Sa'dî Efendi (1), Sa'idâ (1), Sâlim Efendi (1), Selîm Girây Hân (1), Şehrî (2), Şermî (1), Şeyhî (1), Tıflî (1), Ulvî (1), Vâlî (1), Vecdî (1), Yahya (2), Yemmî (2).

Mecmuada Adı Geçen Besteciler ve Eser Sayıları

A'mâ İbrâhîm (2), Abdülâlî (1), Abdülbâkî Aga (5), Acemler (5), Âhenî Çelebi (2), Ali Paşa (1), Bekir Çavuş (14), Burusevî İsmâ'il Aga (3), Çorbacızade (1), Derviş Ali (1), Derviş Mehmed (4), Diyarbekîrî (1), Es'ad Efendi (3), Hâce Abdülkâdir (8), Hâfız (13), Hâfız Kömür (3), Hâfız Post (1), Hâfız Rif'at (1), Hâfız-ı Üsküdârî (1), Haham (3), Hasan Aga (26), İtrî (11), İmâm (1), İmâm-ı Sagîrî (1), Kaptan-zade (1), Kemânî Mehmed Aga (2), Koca Osman (4), Kudümzen Derviş Ali (1), Kadîrî (1), Küçük İmâm (1), Küçük Müezzin (4), Kürkçü (1) Kürkçü Tâhir (1), Mehmed Aga (1), Mehmed Efendi Üsküdârî (1), Memiş Aga (2), Molla Efendi (4), Mücellid Mehmed (1), Müezzin-zâde (1), Müezzin İsmâ'il Aga (1), Na'lı (7), Nazîm Çelebi (6), Nazîrizâde Mü'min Ağa (1), Ömer Ağa (1), Receb (2) Rif'at (1), Serrâc Hasan Çelebi (1), Seyfî Aga (1), Seyyid Nûh (5), Şehlâ Mustafa (1), Taşcı Receb (1), Tosun (2), Tosun-zade (13), Yûsuf Çelebi (2).

Mecmuada Adı Geçen Makamlar ve Makamların Kullanım Sayıları

Acem (14), Acemaşîrân (20), Arazbar (14), Baba Tâhir (6) Bûselik (18), Evc (1), Gerdâniye (9), Hicaz (1), Hisâr (18), Hüseyinî (23), Irak (1), Kürdî (4), Mâhur (9), Muhayyer (23), Nühüft (22), Segâh (1), Şehnâz (11), Zirkeş (2).

Mecmuada Adı Geçen Usûller ve Usûllerin Kullanım Sayıları

Aksak Fâhte⁵ (1), Bereşân (1), Çenber (12), Devr-i kebîr (1), Devr-i revân (47), Evfer (3), Evsat (1), Fâhte (1), Fer'(2), Frenkçîn (1), Hafîf (10), Hâvî (2), Muhammes (13), Nîm-devir (1), Nîm-sakîl (2), Remel (8), Sakîl (1), Sofyan (4), Türkî Darb (1), Zincir (9), Usulü belirtilmemiş eserler (15).

MECMUANIN MUHTEVASI

vr. 2a

1) 4 kıt'a / Güfte: - / Beste: - / Makam: Mâhûr / Form: Şarkı / Usûl: -
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün)

Bir şûh-ı nev-hoş-edâdır
Kaddi mevzûn dil-rübâdır
Bî-bedeldir o dil-rübâ
Her etvâra can fedâdır

vr. 2b

2) 2 beyit / Güfte: Yahyâ / Beste: Küçük İmam / Makam: - / Form: - / Usûl: Evfer
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Cûy-ı eşkim serv-kaddin çün ko aksun sû-be-sû
Bûstânın kûyun etrâfın dolansun kû-be-kû

3) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Hâfız / Makam: - / Form: - / Usûl: Çenber
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

La'l-i mey-günun şehâ keyfiyyeti cânımdadır
Hem hayâlin bir nefes hâlî degil yanımdadır

⁵ Mecmuada bugün Leng Fâhte dediğimiz usûlün Aksak Fâhte adıyla kullanıldığını görüyoruz.

4) 2 beyit / Güfte⁶: Râmî Mehmed Bey / Beste: Tosun-zâde / Makam: - /
Form: - / Usûl: Muhammes

(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Bir lahza nihân olsa o meh-rû nazarımdan
Bî-zâr olurum hâsılı nûr-ı basarımdan

5) 2 beyit / Güfte⁷: Medhî Efendi / Beste: Tosun-zâde / Makam: - / Form: - /
Usûl: Zincîr

(Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

Gözüme külhan olur sahn-ı gülsitân sensiz
Cihânı neyleyim ey şûh-ı dil-sitân sensiz

6) 2 beyit / Güfte: Vecdî / Beste: Taşcı Receb / Makam: - / Form: - / Usûl:
Hafîf

(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Dilde ki senin âteş-i aşkın eseri var
Âh eylese kevneyni yakar bir şereri var

7) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Receb / Makam: - / Form: - / Usûl: Devr-i revân
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Salını salını serv-i hurâmânım safâ geldin
Tarâvet gülşeninde verd-i handânım safâ geldin

vr. 3a

8) 6 beyit / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Usûl: -
(Mefâ'ilün Fe'ilün Mefâ'ilün Fa'lün)

Be-hod nisâb ü harîf u ser yek-i nâred
Bâyed ba'd ü pîş ü rest çâre nebâşed

9) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Memiş Aga / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Nâsîh ko biraz kâm alalım bezm-i cihândan
Ayagımızı kesme bizim pîr-i mugândan

10) 2 beyit / Güfte⁸: - / Beste: Şehlâ Mustafâ / Makam: - / Semâ'î
(Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün)

İçdim şarâb-ı la'lini mestâneyim mestâneyim
Oldum esîr-i kâkülün dîvâneyim dîvâneyim

⁶ Aynı güfte Sabâ makamında Darb-ı Fetih usûlüyle Zekâî Dede tarafından bestelenmiş.

⁷ Aynı güfte Süznâk makamında Zincir usûlüyle Zekâî Dede tarafından bestelenmiş.

⁸ Aynı güfte Mâhur makamında Türk Aksağı usûlüyle Selânikli Ahmet Efendi tarafından bestelenmiş.

vr. 3b

11) 2 beyit / Güfte: Gavsî / Beste: Hâfız Kömür / Makam: Zirkeş / Form: - /
Usûl: Evfer

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Der-i dilber 'ibâdet-hânedir meyhâneden sonra
Ser-â-pâ secd'ider âşık iki peymâneden sonra

vr. 4a

12) 4 beyit / Güfte: - / Beste: Hâce Abdülkâdir⁹ / Makam: - / Form: - / Semâ'i
(Mef'ülü Mefâ'ilün Mefâ'ilü Fe'ül)

Der dâire-i gamet fütâdem çe konem
Yek lahza nemî-revem ziyâdem çe konem

13) 3 kıt'a / Güfte: - / Beste: Molla Efendi / Makam: - / Semâ'i
(Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Var mı haberin söyle meded ey dil-i şeydâ
Kimdir şu levendâne-reviş tâze kimindir

vr. 4b

14) 2 beyit / Güfte: Ruhî / Beste: Hasan Aga / Makam: Gerdâniye / Form: - /
Usûl: Remel

(Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Ey şî'r-i terim feyz-i Hudâ'dan mı gelürsin
Ey nazm-ı güher genc-i atâdan mı gelürsin

15) 2 beyit / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Form: - / Usûl: -
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Rûyun üzre sâye saldı sâye-bândır perçemin
Hüsnüne revnak virir bir başka şândır perçemin

vr. 5a

16) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Nazîm Çelebi / Makam: - / Form: - / Usûl:
Çenber

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Dûd-ı dildir bâg-ı aşkı sünbül-i müşğîn demi
Eşk-i terdir gülşeni mihr-i mahabbet şebnemi

17) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Hasan Ağa / Makam: - / Form: - / Usûl: Çenber
(Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün)

Dest-i sâkîden o kim sâgar-ı sohbet koparır

⁹ Bu güfede, "Hâce Abdülkâdir" olarak kaydedilen, Abdülkadir Merâgî, daha sonraki güftelerinde yalnızca "Hâce" olarak kaydedilmiştir.

Şâh-ı gülzâr-ı tarabdan gül-i işret koparır

18) 3 kıt'a / Güfte: - / Beste: Abdülbâkî Ağâ / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl:
Devr-i revân

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Güzeller içre mümtâz-ı cihânsın ser-bülendimsin
Müsellem tarz u tavrı dilber-i âlem-pesendimsin

vr. 5b

19) 3 kıt'a / Güfte: - / Beste: Abdülbâkî Ağâ / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl:
Sofyan

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Fikr-i ruhsârınla ugratdın beni sevdâlara
Düşmeli şimden girü âhû gibi sahrâlara

20) 5 beyit / Güfte: - / Beste: Hasan Ağâ / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl:
Devr-i revân

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Bütün dünyâya degmez mi gönül bir yâr-ı cân koçmak
Kavuşmak hasrete bir serv-i kâmet nev-cüvân koçmak

vr. 6a

21) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Nazîm Çelebi / Makam: - / Semâ'î

(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Hurşîd midir tal'at-i dilber mi nedir bu
Yâ cebhe mi yâ mâh-ı münevver mi nedir bu

22) 4 beyit / Güfte: Fennî Çelebi / Beste: Abdülbâkî / Makam: - / Semâ'î

(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

(Mef'ûlü Fe'ülün)

Kaddindeki hâlet hele tûbâda bulunmaz
Ey serv-i bülendim
Keyfiyyet-i la'lin dahi sahbâda bulunmaz
Ey lebleri kandim

vr. 6b

23) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Koca Osman / Makam: Muhayyer / Form: - /
Usûl: Nîm-Sakîl

(Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ülün)

Nice bir gûşede hamûş olalım
Beri gel sâki bâde-nûş olalım

vr. 7a

24) 2 beyit / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Form: - / Usûl: -
(Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün)

Reftâr-ı kebbe cünbiş-i reftâr öğredir
Tûtîye çeşmi vâdi-i güftâr öğredir

vr. 7b

25) 3 beyit / Güfte: - / Beste: Hâce / Makam: - / Form: Nakış / Semâ'î
(Fâ'ilâtün Fâ'ilün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Evvelâ hûşem ey şûh berde hûşem şîr-i ney
Çün gilâfet bende-i halk begûşem şîr-i ney

26) 2 beyit / Güfte: Tıflî / Beste: Kemânî Mehmed Ağa / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün)

Hayrân u mest ü tal'at-i âlem-pesendinim
Pâ-mâl-i râh-ı cilve-i kadd-i bülendinim

27) 2 beyit / Güfte: Bâkî / Beste: Hâfız Kömür / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Başlar kesilür zülf-i perîşânın ucundan
Kanlar dökülür hançer-i bürrânın ucundan

28) 2 beyit / Güfte¹⁰: Na'li / Beste: - / Makam: - / Semâ'î
(Fe'ülâtün Fe'ülâtün Fe'ülâtün Fe'ülün)

Severim gerçi seni bana vefâ-kâr olasın
Korkarım gönlüm alup sonra cefâ-kâr olasın

vr. 8a

29) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Kürkçü / Makam: - / Semâ'î
(Fe'ülâtün Fe'ülâtün Fe'ülâtün Fe'ülün)

Çeşm-i merdüm-küşî mey-hâre degildir de nedir
Mest-i hûnı dil-i bî-çâre degildir de nedir

30) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Hâfız / Makam: - / Semâ'î
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Hasretinle zâr u nâlân olduğum bilmez misin
Rûz u şeb hecrinle giryân olduğum bilmez misin

¹⁰ Aynı güfte Uşşak makâmında Aksak Semâ'î usûlüyle Zekâî Dede tarafından bestelenmiş.

31) 4 beyit / Güfte: - / Beste: Bekir Çavuş / Makam: - / Semâ'î¹¹
(*Fe'ilâtün Fâ'ilâtün Fe'ilâtün Fâ'ilâtün*)

O nühüfte gamzelerden bunu kim recâ iderdi
Bu nigâh-ı âşinâyı (cânım) neden iktizâ iderdi

vr. 8b

32) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Hâce / Makam: Segâh / Form: Kâr-ı Şeşâvâz /
Usûl: Hafif
(*Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün*)

Ey şehinşâh-ı Horosan yâ imâm ibn-i hümâm
Ser fedâ-yi hâk-i râhet şâh Alî mûserr-i zâ

33) 4 beyit / Güfte: - / Beste: Hâce / Makam: - / Form: Kâr-ı Murassa' / Usûl:
Hafif
(*Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün*)

Ruhsâr-ı tu çün âyine-i sûret-i ma'nîst
Der subh-u cebînest-i bi-envâr tecellîst

vr. 9a

34) 4 beyit / Güfte: Hâfız-ı Şîrâzî / Beste: Nazîrîzâde Mü'min Ağa / Makam: -
/ Form: Nakış / Usûl: Devr-i revân
(*Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fa'lün*)

Çü serv eger behîrâmî vü mî be gülzârî
Hûred ze-hasret-i rûy-i to her gül-i hârî

35) 3 beyit / Güfte: - / Beste: Diyârbekîrî / Makam: - / Form: Nakış / Usûl:
Devr-i revân
(*Mefâ'ilün Fâ'ilâtün Mefâ'ilün Fâ'ilün*)

Mâ zâhil-i 'âlemem ammâ zi-'âlem kâr gam
Ez gâm ü şâd ü nev rûz muharrem kâr gam¹²

vr. 9b

36) 2 beyit / Güfte: Adlî / Beste: Dervîş Mehmed / Makam: - / Form: - / Usûl:
Zincîr
(*Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün*)

Aceb ki âğuşa ol kadd-i yâr gelmez mi
Bu taht-ı dil-keşe bir şehîr-yâr gelmez mi

¹¹ TRT repertuarında Ebubekir Ağa adına Beste-İsfahan makamında Aksak Semâ'î usûlüyle kayıtlı. Aynı güfte varak 33a, 135'te bazı küçük farklılıklarla tekrarlanmıştır.

¹² Vezin bozuk.

37) 2 beyit / Güfte: - / Beste: İtrî / Makam: - / Form: - / Usûl: Zincîr
(Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

Gönül esîr-i ser-i zülf-i yârdır şimdi
Henûz dâma tutulmuş şikârdır şimdi

38) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Tosun-zâde / Makam: - / Form: - / Usûl:
Muhammes
(Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün)

Derd-i dilden nideyim yâr haberdâr degil
Aşka zîrâ ki benim gibi giriftâr degil

39) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Dervîş Mehmed / Makam: - / Form: - / Usûl:
Hâvî
(Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün)

Anmaz oldun beni mihr ile mahabbet bu mudur
Yıldı bir kez görebilsem seni ülfet bu mudur

40) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Kadîrî / Makam: - / Form: - / Usûl: Haffî
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'lün)

Ecel endîşe ez ân gamha-i pür fen dâred
Fitne der gûşe-i çeşm-i tu neşîmen dâred

41) 2 beyit / Güfte: Bâkî / Beste: İtrî / Makam: - / Form: - / Usûl: Hafîf
(Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün)

Rûşen gerekse hâne-i dil aks-i yârdan
Âyîne gibi sîneni sâf it gubârdan

vr. 10a

42) 4 beyit / Güfte: - / Beste: Acemler / Makam: - / Form: Nakış / Semâ'î
(Müstef'ilün Fe'ilün Müstef'ilün)

Evşân dâred dil-i men evşân dâred
Evşân ki ser-zülf-ü perîşân dâred

43) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Hâce / Makam: - / Form: Nakış / Semâ'î
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Rûz-i bahrî resîdem ender-i haylî
Güfitem ki yâr şevem zevâ dâd belî¹³

¹³ Vezin bozuk.

vr. 10b

44) 6 beyit / Güfte: Rahîmî / Beste: Abdülbâkî Aga / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ûlû Mefâ'ilûn Fe'ûlûn)

Mest itdi beni şarâb-ı la'li
Pür-neşve imiş hitâb-ı la'li

45) 4 beyit / Güfte: - / Beste: Tosun-zâde / Makam: - / Semâ'î
(Fâ'ilâtûn Fâ'ilâtûn Fâ'ilâtûn Fa'lûn)

Ey şeh-i mülk-i atâ muntazır-ı lutfunum
Ahdine eyle vefâ muntazır-ı lutfunum

vr. 11a

46) 2 beyit / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Form: - / Usûl: -
(Fâ'ilâtûn Fâ'ilâtûn Fâ'ilâtûn Fâ'ilûn)

Nergis-i mahmûrın açmış şîve-i mestânedin
Bilmem ol âfet ne gördi bu dil-i dîvânedin

vr. 11b

47) 3 kıt'a / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Form: - / Usûl: -
(Fe'ilâtûn Fe'ilâtûn Fe'ûlûn)

Mevsim-i köhne-bahâr irdi yine
Seyr-i gül-geşt-i çemen-zâr idelim

vr. 12a

48) 6 beyit / Güfte: Ulvî / Beste: Mü'ezzin İsmâ'il Aga / Makam: - / Form:
Şarkı / Usûl: Devr-i revân
(Mefâ'ilûn Mefâ'ilûn Mefâ'ilûn Mefâ'ilûn)

Şehâ kûyunda gönlüm bir gedâ-yı müstemendindir
İrenler hakk cân u başa bakmaz bir levendindir

49) 3 kıt'a / Güfte: Râşid Efendi / Beste: Tosun-zâde / Makam: - / Form:
Şarkı / Usûl: Devr-i revân
(Fâ'ilâtûn Fâ'ilâtûn Fâ'ilâtûn Fâ'ilûn)

Sormadın bir kerre hiç hâl-i perîşânım benim
Gûşuna girmez mi yohsa âh u efgânım benim

vr. 12b

50) 4 bent / Güfte: - / Beste: Acemler / Makam: - / Form: Nakış / Semâ'î
(Fe'ûlûn Fe'ûlûn Fe'ûl)

Dilem râ ber-i hûbetem
Nigehdâr ki dâd be dilem

51) 2 beyit / Güfte: Rûhî / Beste: Memiş Aga / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün)

Dil bir güzelin vaslına âhir mahal oldu
Sabr itdügimiz cevr ü cefâya güzel oldu

52) 3 beyit / Güfte: - / Beste: Acemler / Makam: - / Form: Nakış / Semâ'î
(Mef'ûlü Mefâ'ilün Mef'ûlü Mefâ'ilün)

Hemser çe pür ez nergis, nergis ne binem ber giz
Kurbân-ı cihân-ı men, hayrân-ı cihân-ı men

53) 2 bent / Güfte: - / Beste: Es'ad Efendi / Makam: - / Form: Nakış / Semâ'î
(Mef'ûlü Mefâ'ilün Fe'ûlün)

Ey pâdişeh-i diyâr-ı işve
V'ey dâver-i kâm-kâr-ı işve

vr. 13a

54) 10 kıt'a / Güfte: - / Beste: İtrî / Makam: - / Semâ'î
(9'lu hece vezni)

Karşudan gele gele geldi
Cânânım geldi cânım geldi

55) 3 kıt'a / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Semâ'î
(11'li hece vezni)

Giderim giderim haberin olsun
Ol yâr benim idi var senin olsun

vr. 13b

56) 2 beyit / Güfte¹⁴: - / Beste: Yusuf Çelebi / Makam: Nühüft / Form: - /
Usûl: Devr-i kebîr
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Mevsim-i gül fasl-ı bülbül nev-bahâr eyyâmıdır
Devr-i sâgar nûş-ı mey sebz-i kenâr eyyâmıdır

57) 2 beyit / Güfte: Âhenî Çelebi / Beste : Yûsuf Çelebi / Makam: - / Form: -
/ Usûl: Remel
(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün)

Her gâh ki gül hasret ola bülbüle mahsûs
Gülşende olur nâle-i bülbül güle mahsûs

¹⁴ Aynı güfte Nühüft makâmında Devr-i kebîr usûlüyle Âhenî Çelebi, Karcıgar makâmında Ağır Aksak Semâ'î usûlüyle Hâşim Bey tarafından bestelenmiş.

58) 2 beyit / Güfte: Nâbî / Beste: İtrî / Makam: - / Form: - / Usûl: Remel
(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Çeşmin gibi mest olmag için câma mı düşdün
Aksin gibi câm-ı mey-i gül-fâma mı düşdün

59) 2 beyit / Güfte: İmam Efendi / Beste: Bekir Çavuş / Makam: - / Form: - / Usûl: Çenber
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Katredir meh zerredir mihr âb-ı tâbindan senin
Ser-be-ebr-i haclet olmuşlar hicâbindan senin

60) 1 kıt'a / Güfte¹⁵: - / Beste: Bekir Çavuş / Makam: - / Form: - / Usûl: Devr-i revân
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fa'lün)

Sanma iklim-i tene mâlik olan cânımdır
Sînede tîr-i gamın gamze-i cânânımdır

vr. 14a

61) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Gönül ol şüh-ı meh-ruhsârı gördün dideler rûşen
Peyâm ister iken didârı gördün dideler rûşen

62) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilün Fa')

Bir şüha düşürdüm dil-i mübtelâyı
Âşüfte ider bir nigehe dünyâyı

63) 2 beyit / Güfte: Enverî / Beste: Na'lî (Müstezâd) / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

(Mef'ûlü Fe'ülün)
Ey bülheves-i aşk yine sana ne oldu
Dîvâneligin var
Kim bâl ü perin şem'-i dil-efrûz ile yandı
Pervâneligin var

64) 2 beyit / Güfte¹⁶: - / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün)

Sensiz cihânda âşika işret revâ mıdır

¹⁵ Aynı güfte Nihâvend makamında Aksak Semâ'î usûlüyle Santurî Ethem Efendi tarafından bestelenmiş.

¹⁶ Aynı güfte Rast makamında Semâ'î usûlüyle Necdet Sönmez, Ferahnâk makamında Yürük Semâ'î usûlüyle Zekâî Dede tarafından bestelenmiş. TRT kayıtlarında güftenin Nahîfî'ye ait olduğu belirtilmektedir.

Sensiz safâ-yı ehl-i mahabbet safâ mıdır

vr. 14b

65) 2 beyit / Güfte¹⁷: Şehrî / Beste: Derviş Mehmed (Kûfe)? / Makam: Kürdî / Form: - / Usûl: Evfer

(Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün)

İçdim şarâb-ı la'lini mestâneyim mestâneyim
Oldum esîr-i kâkülün dîvâneyim dîvâneyim

66) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Form: - / Usûl: Remel
(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün)

Mestâne hırâmı niğeh-i mesti yerinde
Hançer ne gezer bilmem o şûhun kemerinde

67) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Derviş Mehmed (Kûfe)? / Makam: - / Form: - / Usûl: Devr-i revân

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Kerem kıl cismimi sad-pâre-i tîg-i itâb itme
Yakup âteşlere hecrinle ey meh-rû azâb itme

vr. 15a

68) 2 beyit / Güfte: - / Beste: A'mâ İbrâhîm / Makam: - / Form: Nakış / Semâ'î

(Fâ'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fa'lün)

Cennet-i rûy-i zemîn bâğ-ı hasîn âbâdest
Ber ki nişest bedereş ez derd ü gam âzâdest

69) 6 beyit / Güfte¹⁸: Nahîfî Efendi / Beste: Tosun-zâde / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün)

Cânâ seni ben mihr ü vefâ sâhibi sandım
Sevdim seni bilmezlik ile âteşe yandım

vr. 15b

70) 2 beyit / Güfte: Fasîhî / Beste: İtrî / Makam: Şehnâz / Form: - / Usûl: Zincir

(Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

Gehî hilâf-ı rızâ gâh sâz-kâra döner
Bu âsiyâb-ı felek sanma bir karâra döner

¹⁷ Aynı güftenin varak 3a'da Şehlâ Mustafa tarafından bestelendiği belirtilmiştir.

¹⁸ Aynı güfte Dilkeşhâverân makamında Yürük Semâ'î usûlüyle Hasan Fehmi Mutel, Bayâtî makamında Yürük Semâ'î usûlüyle Sinan Mikail tarafından bestelenmiş.

71) 2 beyit / Güfte: Âsım Çelebi / Beste: Burusevî İsmâil Aga / Makam: - /
Form: - / Usûl: Çenber
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Rûh-ı Cem cünbişler eyler bâde-hâr oldukça sen
Cûş ider meyer kadehden neş'e-dâr oldukça sen

72) 2 beyit / Güfte: Sâlim Efendi / Beste: Küçük Müezzîn / Makam: - / Form:
- / Usûl: Devr-i revân
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Neş'e-i meyle o dem ki rûyî âlû'l-âl olur
Gamze-i âşık-küşî kanlar saçar kattâl olur

vr. 16a

73) 2 beyit / Güfte: Yemmî / Beste: Burusevî İsmâil Aga / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

Safâ-yı bûse-i la'lin şarâba nâz eyler
Fürûg-ı mihr-i ruhun âfitâba nâz eyler

74) 8 beyit / Güfte: Yemmî / Beste: Haham / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

Ne dem miyânına kim yâr hançerin sokunur
Gönül tehî mi sanursın ucı sana tokınur

75) 2 beyit / Güfte: Vâlî / Beste: Seyyid Nûh / Makam: - / Semâ'î
(11'li hece vezni)

Benzer ki o şûh yine kan itmişdir
Gözden ruh-ı âlin nihân itmişdir

76) 2 bent / Güfte: Âgâhî / Beste: Seyyid Nûh / Makam: - / Semâ'î
(Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün)

Sûzişim itme füzûn hüsnüne zînet virme
Âteşim bana yeter sen de harâret virme

77) 3 beyit / Güfte: - / Beste: Mehmed Efendi Üsküdârî / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Gel açıl ey gül-i ra'nâ cemâlin gülsitân olsun
Hezârân bülbül-i şeydâ dilinde dâstân olsun

vr. 16b

78) 3 kıt'a / Güfte: Sa'dî Efendi / Beste: Bekir Çavuş / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Dil rûyuna bakmakdan usansın mı efendim
Nezzâre-i ruhsârına kansın mı efendim

79) 3 kıt'a / Güfte: Şeyhî / Beste: Mücellid Mehmed / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Ey şâh-ı hüsün şimdi güzellikde meselsin
Hübân-ı cihânda bu dil-i zâra bedelsin

vr. 17a

80) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Mehmed Aga / Makam: - / Form: - / Usûl:
Muhammes
(Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün)

Bâde-nûş ol güzelim çâk-i girbân eyle
Dilleri sîne-i berrâkına hayrân eyle

vr. 17b

81) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Bekir Çavuş / Makam: Nühüft / Form: - / Usûl: -
(15'li hece vezni)

Yâr o şüh olur ise bana mihr-bân murâdımca
Yâr müsâ'id olmuş olurdu zamân murâdımca

vr. 18a

82) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Form: - / Usûl:
Muhammes
(Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün)

Bir şeb müşerref eylesen ey mâh hânemiz
Hurşid olurdu bûse-zen-i âsitanemiz

83) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Na'î / Makam: - / Form: - / Usûl: Evsat
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Eglenür seyr-i ruhun fikriyle dil bayrama dek
Yohsa eylerdi sefer zülf-i gamınla Şâm'a dek

84) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Hâfız-ı Üsküdârî / Makam: - / Form: - / Usûl:
Muhammes
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Âşıkın ol mâh teşrîf eyledikçe hânesin
Reşk-i burc-ı mihr-i âlem-tâb ider kâşânesin

85) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Form: - / Usûl: Zincîr
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Zülf-i dilber sünbül-i bâg-ı cinânımdır benim
Hatt-ı la'lin nüsha-i ta'vîz-i cânımdır benim

vr. 18b

86) 4 beyit / Güfte: Selîm Girây Hân / Beste: Küçük Müezzin / Makam: - /
Form: Şarkı / Usûl: Fer'

(Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün)

Haylî sirişki virdim akan kûy-ı dilbere
Dil virdim anda bir gözi hûn-rîz kâfire

87) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Form: - / Usûl:
Muhammes

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Birbirine uysa rindânın aceb mi hâleti
Bir şarâbın rengiyüz bir bâdenin keyfiyyeti

88) 6 beyit / Güfte¹⁹: Nedîm Efendi / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Form:
Şarkı / Usûl: Devr-i revân

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Tahammül mülkini yıkdın Hülâgû Hân mısın kâfir
Aman dünyâyı yakdın âteş-i sûzân mısın kâfir

vr. 19a

89) 6 beyit / Güfte: Âhî / Beste: Na'î / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl: Devr-i
revân

(Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün)

Câme-i sebz ile bir serv-i bülendim var idi
Serv gibi sebze-pûş olmuş efendim var idi

90) 6 beyit / Güfte: Rahîmî / Beste: Abdûlbâkî / Makam: - / Form: Şarkı /
Usûl: Devr-i revân

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Bir âteş-pâre çıkdı tıfl-ı dil benden irag olsun
Sarâyı şehr-i yâr-ı aşka virdim bir çerâg olsun

vr. 19b

91) 6 kıt'a / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl: Devr-i revân
(8'li hece vezni)

Bizim yerde gurbet esdi
Bulamadık nazlı dostı

¹⁹ Aynı güfte Muhayyer makamında Aksak usûlüyle Akın Özkan tarafından bestelenmiş.

vr. 20b

92) 5 beyit / Güfte: - / Beste: Hâce Abdulkadir / Makam: Hicaz / Form: Kâr / Nîm Sakîl

(*Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilâtün*)

Bez ârişger ki ba'ârî diger cemâl-i tu dîdem
Zi-rehnümây-ı sa'âdet bedîn-i cenâb resîdem

vr. 21a

93) 4 beyit / Güfte: - / Beste: Tosun-zâde / Makam: - / Semâ'î

(*Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün*)

Nâr-ı firâk-ı aşkın ile sûz-nâkinim
Âzâr-ı tîr-i gamzen ile sîne-çâkinim

94) 4 beyit / Güfte²⁰: Nedîm Efendi / Beste: Molla Efendi / Makam: - / Semâ'î

(*Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün*)

Ey şûh-ı kerem-pîşe dil-i zâr senindir
Yok minnetin aslâ
Dil kân-ı güherânda ne kim var senindir
Pinhân u hüveydâ

vr. 21b

95) 2 beyit / Güfte: - / Beste: İtrî / Makam: Acemaşîrân / Form: - / Usûl: Zincîr

(*Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün*)

Ne arz-ı hâle meded var ne tâkat-i güftâr
Nolaydı hâli bileydin sen ey perî-ruhsâr

96) 2 beyit / Güfte: Yahyâ / Beste: Hâfız / Makam: - / Form: - / Usûl: Devr-i revân

(*Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün*)

Eglenür seyr-i ruhun fikriyle dil bayrama dek
Yohsa eylerdi sefer zülfün gamıyla Şâm'a dek

97) 2 beyit / Güfte: Rüşdî / Beste: İtrî / Makam: - / Form: - / Usûl: Remel

(*Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün*)

Bu fitne ki var gamze-i çeşm-i siyehinde
Bin tîr-i cefâ olsa nola her niğehinde

²⁰ Aynı güfte Hûzî makâmında Yürük Semâ'î usûlüyle Neyzen Ali Ruzâ Efendi, Sûzidil makâmında Yürük Semâ'î usûlüyle Bekir Sıtkı Sezgin tarafından bestelenmiş.

vr. 22a

98) 4 kıt'a / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl: Devr-i revân
(8'li hece vezni)

Yârimin kûyuna vardım
Gördüm rakîbler dolaşır

99) 4 kıt'a / Güfte: - / Beste: Nazîm Çelebi / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl:
Devr-i revân
(8'li hece vezni)

Aceb ol kaşları kemân
Korkmaz m'ola Hudâ'sından

vr. 22b

100) 3 beyit / Güfte: - / Beste: Tosun / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl: Devr-i
revân
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Baş komuş bâlîn-i nâza nev-cüvânım uyhuda
Hâlimi arz idemem şîrîn-zebânım uyhuda

101) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Hâfız Rıf'at / Makam: - / Form: - / Usûl: Haffif
(Mef'âlû Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün)

Bir şûha âşıkım bana bin mekr ü âl ider
Bir serve mâ'ilim ki gamı kaddi dâl ider

102) 2 beyit / Güfte²¹: - / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Form: - / Usûl: Haffif
(Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

Sabâ ki dest ura ol zülf müşg-nâb kokar
Açarsa ukde-i pîrâhenin gül-âb kokar

vr. 23b

103) 5 kıt'a / Güfte: Hıfzî / Beste: Kemânî Mehmed Aga / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Aceb ol şûh-ı mümtâzım
Visâle kâ'il olmaz mı

104) 4 kıt'a / Güfte: Mahtûmî / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Semâ'î
(11'li hece vezni)

Du'âdan unutma bu mehcûrunı
Nûr-ı çeşm-i cânım du'âlar seni

²¹ TRT repertuarında Enfî Hasan Ağa tarafından Acem makâmında bestelendiği bildirilen eserin şâiri de Nedîm olarak belirtilmiştir.

vr. 24a

105) 4 kıt'a / Güfte: Mahtûmî / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Form: Şarkı /
Usûl: Sofyan
(Fe'ilâtün Fe'ilâtün)

Beni hicrânına şâyân
Yeter itdin yeter itdin

vr. 24b

106) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilün Fâ')

Ol mugbeçe-i ferve-fürûş-ı dil-cû
Âşıklarının itmede zahmına rû

vr. 25a

107) 6 beyit / Güfte: Rahîmî / Beste: Bekir Çavuş / Makam: - / Form: Şarkı /
Usûl: Sofyan
(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Çokdan bana rahm eyler idi yâremi görse
Bir kerre eger sîne-i sad-pâremi görse

vr. 26a

108) 2 beyit / Güfte: Nev'î / Beste: Receb / Makam: - / Form: - / Usûl: Remel
(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Meclisde öpüp la'lini rindâna duyurma
Ol hâleti agzındaki dendâna duyurma

109) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Es'ad Efendi / Makam: - / Form: - / Usûl:
Remel
(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Gel gonca gibi dürme yüzün olma cefâ-cû
Bir pâre açıl ey gül-i ra'nâ nice bir bu

110) 2 beyit / Güfte²²: Fuzûlî / Beste: Koca Osman / Makam: - / Form: - /
Usûl: Hafif
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Âşiyân-ı murg-ı dil zülf-i perîşânındadır
Kande olsam ey perî gönlüm senin yanındadır

²² Aynı güfte Şedaraban makamında Ağır Aksak usûlüyle Kânûnî Âmâ Nâzım Bey, İsfahan makâmında Ağır Aksak usûlüyle Udî Nevres Bey tarafından bestelenmiş.

111) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Hâfız / Makam: - / Form: - / Usûl: Devr-i revân

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Gözlerim yaşına meyl itse nola ol gül-'izâr
Kim perîler cilve-gâhıdır kenâr-ı çeşme-sâr

112) 2beyit / Güfte: - / Beste: İtrî / Makam: - / Form: Beste / Usûl: Muhammes

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Sanma ol gül-çihre ey dil hüsnüne magrûrdur
Aşk-bâzım bâde-i dü-şenbeden mahmûrdur

113) 2 beyit / Güfte²³: - / Beste: Kürkcü Tâhir / Makam: - / Form: - / Usûl: Çenber

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Çeşm-i mey-gûnunu bezm-i meyde cânân döndürür
Sâki-i gül-çihre gûyâ câm-ı rahşân döndürür

vr. 26b

114) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Burusevî İsmâ'il / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl: Devr-i revân

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Nedir cürmüm neden âzürdesin cânâ aceb bilmem
Neden ey bî-vefâ böyle gazablar bî-sebeb bilmem

115) 2 beyit / Güfte: - / Beste: - / Makam: Hisâr / Form: Beste / Usûl: -

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Hamdülillah çün irişdi vakt-i nev-bahârimuz

Bülbül-i gül-ves açıldı gülümüz gülzârimuz

vr. 27a

116) 5 beyit / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Form: - / Usûl: -

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ülün)

Beri gel beri gel aslın Tatar mı
Kulunum söz disem sultân dutar mı

vr. 27b

117) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Hâfız / Makam: - / Semâ'î

(Müstef'ilün Fe'ülün Müstef'ilün Fe'ülün)

Bî-fıkr-i vuslat-ı yâr leyl ü nehârım olmaz

Ey gülbün-i letâfet sensiz bahârım olmaz

²³ Aynı güfte Segâh makâmında Ağır Çenber usûlüyle Zaharya tarafından bestelenmiş. TRT kayıtlarında söz yazarı olarak Mehmet Râgıp Paşa bildirilmektedir.

118) 2 beyit / Güfte²⁴: - / Beste: Nazîm / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün)

Âgüşa çekerdim seni pîrâhenin olsam
Pâ-bûsuna şâyeste idim dâmenin olsam

vr. 28a

119) 6 beyit / Güfte: Nahîf / Beste: Na'î / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl:
Devr-i revân
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Gül-ruhun seyr eyleyen âlemde gül-zâr istemez
Andelîbi gör ki gülden gayri bir yâr istemez

vr. 28b

120) 2 beyit / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Form: - / Usûl: -
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Meh-cemâle zülfün itme perde Allâh aşkına
Rûyını göster bana her yirde Allâh aşkına

vr. 29a

121) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Koca Osman / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ûlü Mefâ'ilün Mefâ'ilü Fe'ûl)

Bâ câm-ı lebet çenânki mestâne şodem
Ez fikr-i hat ü hâl-i tu bigâne şodem

122) 2 beyit / Güfte: Rûhî / Beste: İmâm / Makam: - / Semâ'î
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Mest olup gül gül açılmışsın bu fettânlık nedir
Âlemi kırmakdasın âşûb-ı devrânlık nedir

123) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Haham / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Hayâl-i ârızın çıkmaz dü-çeşm-i hûn-feşânımdan
Lebin yâd-ı muhassal bir nefes çıkmaz dehânımdan

vr. 29b

124) 3 beyit / Güfte: - / Beste: Hâce / Makam: Irak / Form: Kâr / Usûl: Hafif
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Sûznâk uftâde çün pervâne ender pây-i tu
Hod be mî süzem be yâdî, la'l-i şekker hây-i tu

²⁴ Aynı güfte Muhayyerkürdî makamında Yürük Semâ'î usûlüyle Zekâî Dede tarafından bestelenmiş.

vr. 30a

125) 3 kıt'a / Güfte: Âşık Ömer / Beste: - / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl:
Devr-i revân

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Yetişür cevri eyledin ey nâzlı yârim yetişür
Göklere çıktı benim feryâd u zârım yetişür

126) 3 kıt'a / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl: Devr-i revân
(11'li hece vezni)

Yâr gelse meclisde güller açılır
Sûrâhî döndükçe gönlüm şen olur

vr. 30b

127) 4 kıt'a / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl: Sofyan
(11'li hece vezni)

İstanbul'un dilberleri sevişir
Yârdan ayrılanlar nice kavuşur

vr. 31a

128) 2 bent / Güfte²⁵: Fuzûlî / Beste: Seyyid Nuh / Makam: - / Form: Nakış /
Usûl: Aksak Fâhte

(Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün)

Mushaf demek hatâdır ser-safha-i cemâle
Bu bir kitâb sözidir fehm iden ehl-i hâle

129) 3 kıt'a / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Form: - / Usûl: -
(Müstef'ilün Müstef'ilün)

Hürî tedânem yâ perî
Ferzende âdem yâ melek

vr. 31b

130) 5 beyit / Güfte: - / Beste: Hâce / Makam: - / Form: Kâr / Usûl:
Muhammes

(Müstef'ilün Fâ'ilün Müstef'ilâtün Fâ'ilün)

Ey çâh-ı dil, devr-i zan ruhsâr-ı gerdan müşkilest
Ey dil ki şod çâh-ı û râ çâh-ı gerdan müşkilest

²⁵ Aynı güfte Şehnâz-Büselik makâmında Lenk Fâhte usûlünde Dede Efendi tarafından bestelenmiş.

vr. 32a

131) 2 Beyit / Güfte: Rezmî / Beste: Âhenî Çelebi / Makam: - / Form: - /
Usûl: Fâhte

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Bülbül ağlar bâğda gördüm tebessüm goncada
Âh idüp andım dehânın kaldı gönüm goncada

132) 2 beyit / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Form: - / Usûl: Devr-i revân

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Âfitâbım virme sûret aya zîbâlanmasın
Yüz bulup âyîne-i hüsnün temâşâlanmasın

vr. 32b

133) 3 kıt'a / Güfte: Nermî / Beste: Serrâc Hasan Çelebi / Makam: - / Form:
Şarkı / Usûl: Devr-i revân

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Ne serve meyl ider tab'im ne ar'ar seyr ider cânım
Hayâl-i kadd-i yârimdir benim serv-i hırâmânım

vr. 33a

134) 3 kıt'a / Güfte²⁶: - / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Yetmez mi sana bister ü bâlîn kucağım
Serd oldı hevâ çıkma koyundan kuzucağım

135) 4 kıt'a / Güfte: - / Beste²⁷: Bekir Çavuş / Makam: - / Semâ'î
(8'li hece vezni)

O nühüfte gamzelerden (cânım)
Bunu kim recâ iderdi

136) 2 beyit / Güfte²⁸: - / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Sözi cânlar bağışlar cânâ bir cânânımız vardı
Yüzi hurşide benzer bir meh-i tâbânımız vardı

²⁶ TRT kayıtlarında güftenin Nedim'e ait olduğu belirtilmektedir. Aynı güfte Muhayyer makamında, Curcuna usûlünde Rahmi Bey, Hîsar-Büselik makamında, Curcuna usûlünde Hüseyin Fahrettin Dede tarafından bestelenmiş.

²⁷ TRT repertuarında Ebubekir Ağa adına Beste-İsfahan makamında Aksak Semâ'î usûlüyle kayıtlı.

²⁸ TRT Repertuarında Ferahnâk makamında Aksak Semâ'î usûlü ile bestecisi bildirilmeden kayıtlı.

vr. 33b

137) 3 kıt'a / Güfte: Râşid Efendi / Beste: Hasan Aga / Makam: Acem /

Form: Şarkı / Usûl: Devr-i revân

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Çekmem el bin cevr ederse ol büt-i bî-dâddan
Kâm alır sabr eyleyen baht-ı sitem-mu'tâddan

138) 3 kıt'a / Güfte: - / Beste: Âhenî Çelebi / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl: Devr-i revân

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Şeb ki cânânım gelüpdür yâdıma
Koy meni men yârim andım aglarım

vr. 34a

139) 2 beyit / Güfte: Nâ'îli / Beste: Hâfız / Makam: - / Form: - / Usûl: Nîm-Devir

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Dil-i âşüfte kim ol anberîn gîsûya bağlanmış
Sanurlar sebze-i hod-restedir şebbûya bağlanmış

140) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Na'li / Makam: - / Form: - / Usûl: Muhammes

(Mef'âlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün)

Nâm-ı visâlin anmayayım himmetim budur
Bezm-âşînâ-yı hecr olalı niyyetim budur

141) 2 beyit / Güfte: Nedîm-i Kadîm / Beste: Hâfız / Makam: - / Form: - / Usûl: Çenber

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Andelib itmezdi şekve gonca-i gülzârdan
Olmasa ger sînesi âzürde zahm-ı hârdan

142) 2 beyit / Güfte: Rûhî / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Form: - / Usûl: Çenber

(Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün)

Dil ki şem'i ruh-ı cânâna ola pervâne
Âteş-i aşk ile yanmaktan ana pervâ ne

vr. 34b

143) 6 beyit / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl: -

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'âlün)

Eger cân görmek istersen bedensiz
Gör ol rûh-ı revânı pîrehensiz

vr. 35a

144) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Nazîm Çelebi / Makam: - / Form: - / Usûl: Zincir

(Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

O serv-i nâz kaçan bâga çıksa nâz iderek
Ayağına dökülür cûylar niyâz iderek

145) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Haham / Makam: - / Form: - / Usûl: Zincir
(Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün)

Olmada neşve-dih-i nûş-ı mey-i câm bana
Fikr-i bûs-ı leb-i yâr-i gül-i endâm bana

vr. 36a

146) 6 beyit / Güfte: Nedîm / Beste: Çorbacı-zâde / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Cihâna pertev-i mihr-i cemâlin lem'a-tâb olsun
Sipihri-hüsne nûr-ı vech-i pâkin âfitâb olsun

147) 3 kıt'a / Güfte: Dürrî / Beste: Tosun-zâde / Makam: - / Semâ'î
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Cevr idüp uşşâk-ı zâra ey meh-i nâ-mihr-bân
Lutf idersin bî-sebeb agyâr-ı hâre her zamân.

vr. 36b

148) 3 kıt'a / Güfte: Hâletî / Beste: Acemler / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ülü Mefâ'ilün Mefâ'ilü Fa'ül)

Sergeşte-i kâkül-i perîşânın olam
Kurbân-ı dü-zülf-i anber-efşânın olam

149) 6 beyit / Güfte: Bakî / Beste: Tosun-zâde / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Âyine gibi sâf gerek safha-i sine
Gün gibi ziyâ-güster ola rûy-ı zemîne

vr. 37b

150) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Itrî / Makam: Bûselik / Form: - / Usûl: Çenber
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Arak-çînin çıkar ey meh-likâ zülfün perîşân it
Ne yüzdendir dil-i dîvânenin kaydın nümâyân it

151) 2 beyit / Güfte: Nâ'ilî / Beste: Hâfız / Makam: - / Form: - / Usûl: Çenber
(Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün)

Azm-i bâg it ki çemen bülbüle zindân olsun

Gül için ittigi feryâda peşimân olsun

152) 2 beyit / Güfte: Neşâtî / Beste: Hâfız / Makam: - / Form: - / Usûl: Sakîl
(Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün)

Dil pâre pâre zahm ile pürdür derûnumuz
Şâhid degil mi gözden akan cûy-ı hûnumuz

vr. 38a

153) 3 kıt'a / Güfte: - / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ülün)

Görüp hüsnün çün oldum sana meftûn
Nola dirlerse şimdi bana mecnûn

154) 6 beyit / Güfte: Şehrî / Beste: Tosun-zâde / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Bahâr irse yine sahrâ ser-â-pâ lâle-zâr olsa
Bize nûş itmege sâkî şarâb-ı hoş-güvâr olsa

vr. 38b

155) 6 kıt'a / Güfte²⁹: Es'ad Efendi / Beste: Es'ad Efendi / Makam: - / Semâ'î
(8'li hece vezni)

Benim âfet-i cihânım
Yolına fedâ bu cânım

156) 4 kıt'a / Güfte³⁰: - / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

İrişsün kadd-i dildârım
Bülend olsun da seyr eyle

vr. 39a

157) 3 kıt'a / Güfte: Rifkî / Beste: Kaptan-zâde / Makam: - / Form: Şarkı /
Usûl: Devr-i revân
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ülün)

Benim nahl-i dilim v'ey serv-i dalım
Hirâmın nâz ile aldı mecâlim

²⁹ Birinci mısraı aynı olmak üzere TRT repetuvarında, güftesi Yahya Nâzîm Efendi'ye ait olan Dellâl-zâde'nin Yegâh Aksak Semâ'î'si mevcut. Farklı olan mısralar şöyle: Dili dost kalbi düşmânım agam etme bu edâyı / Paşam etme bu cefâyı.

³⁰ TRT kayıtlarında aynı güfte bestecisi bildirilmeden İsfahan makâmında ve Evsat usûlünde yer almaktadır.

vr. 39b

158) 13 beyit / Güfte: / Beste: Hasan Ağa / Makam: Acem / Form: Şarkı /

Usûl: Devr-i Revân

(Müfte'ilün Müfte'ilün Müfte'ilün)

(Ey) pend-i ser-i zülf-ü tu der pây-ı dilem

(Vey) kand-i lebet şerbet-i gamhâ-yı dilem

vr. 40a

159) 4 kıt'a / Güfte³¹: - / Beste: A'mâ İbrâhîm / Makam: - / Form: Şarkı /

Usûl: Devr-i revân

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Fasl-ı güldür nev-bahâr eyyâmıdır

Goncasın ey nev-civânım gel açıl

160) 6 beyit / Güfte: Hayretî / Beste: Müezzîn-zâde / Makam: - / Form: - /

Usûl: Devr-i revân

(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün)

Ey dil yine cânımdan ayırdı beni devrân

Göz göre cenânımdan ayırdı beni devrân

vr. 40b

161) 4 kıt'a / Güfte: Gevherî / Beste: - / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl:

Devr-i revân

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Kokumu yâre gönderdim

Kokum eğlendi gelmedi

162) 4 beyit Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl: Devr-i revân

(Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün)

Azm-i râh eyle ki dağ üsti bana bâğ olsun

Her dırahtı sâyesi bir sûret-i efzâğ olsun

vr. 41a

163) 3 kıt'a / Güfte: Mâdih Efendi / Beste: Molla Efendi / Makam: - / Form:

Şarkı / Usûl: Berefşân

(Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

Eyleyüp çide taraf-ı dâmânı

Yüri ey serv-i hoş-hırâm yüri

³¹ Aynı güfte Sabâ makâmında Ağır Aksak usûlünde Şivelioglu Yorgaki tarafından bestelenmiş.

164) 6 beyit / Güfte: Nedim / Beste: Bekir Çavuş Aga / Makam: - / Form:
Şarkı / Usûl: Devr-i revân
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Hücûm-ı nâle-i şeb-gîrden zâlim haber-dâr ol
Beni bîmâr-ı hicrân eyledin sen dahi bîmâr ol

vr. 41b

165) 6 beyit / Güfte: Dürrî Efendi / Beste: Tosun-zâde / Makam: - / Form:
Şarkı / Usûl: Devr-i revân
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Hasret-i rûyınla sînem dâg dâgdır sevdiğim
Subha dek her gece kârım âh u zârdır sevdiğim

166) 3 kıt'a / Güfte: Dürrî Efendi / Beste: Küçük Müezzîn / Makam: - /
Form: Şarkı / Usûl: Fer'
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Gün gibi gösterdi rûyın bir melek-sîmâ güzel
Eyledi uşşâkı hayrân bir güzel ammâ güzel

vr. 42a

167) 4 beyit / Güfte: Sa'idâ / Beste: Bekir Çavuş / Makam: - / Semâ'î
(Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün)

Bâg-ı âlemde efendim gül-i handânımsın
Bülbül-i nev-heves-i aşka gülistânımsın

168) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Haham / Makam: - / Semâ'î
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Râz-ı pinhânız ki fehm-i nüktedân bilmez bizi
Nokta-i cânız ki evrâk-ı cihân bilmez bizi

vr. 42b

169) 6 beyit / Güfte: - / Beste: Abdulâlî / Makam: Evc / Form: Kâr / Usûl:
Hafîf
(Fe'ülün Fe'ül Fe'ülün Fe'ül)

Bi imrûz hevâ hevâ mi bâşet
Mî nûş ki bâyed der âyâ haset

vr. 43a

170) 6 beyit / Güfte³²: Burusevî Tâlib Efendi / Beste: - / Makam: Hüseyinî /
Form: - / Usûl: -

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Sana benden efendim tuhfe-i cânım selâm olsun
Kabûl eyle ne var bu yâdigârım iş tamâm olsun

171) 3 beyit / Güfte: - / Beste: Bekir Çavuş / Makam: - / Form: - / Usûl:
Devr-i revân

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

O kaliyoncu kesimli nev-cüvân
Gamzesi pinyâli sînemde nişân

vr. 43b

172) 3 kıt'a / Güfte: Râsim / Beste: Bekir Çavuş / Makam: - / Form: Şarkı /
Usûl: Devr-i revân

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Hasretinle gülşen-i bezm olmasın bî-âb u tâb
İtme ahşam olmadan nâz ile azm-i câme-hâb

173) 3 kıt'a / Güfte: Fâ'iz / Beste: Ömer Aga / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl:
Devr-i revân

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ülün)

Benefşe tâzedir vakt-i gülistân
Anın çün giydi yârim mor hâre

vr. 44a

174) 6 beyit / Güfte³³: Şermî / Beste: Bekir Çavuş / Makam: - / Semâ'î
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Bülbül-i dil ey gül-i ra'nâ senindir sen benim
Berg-i gülde bûy-ı istignâ senindir sen benim

175) 2 beyit / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Semâ'î
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Bir cefâ-cû yâr imişsin bilmedim
Hem-dem-i agyâr imişsin bilmedim

³² Aynı güfte Muallim İsmail Hakkı Bey tarafından Hüseyinî makamında Aksak Semâ'î usûlünde bestelenmiş.

³³ Aynı güfte Beyâtî-Araban makamında Hafif usûlünde Hacı Sadullah Aga tarafından bestelenmiş.

176) 2 beyit / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün)

Lezzet-dih olsa la'lin ser-çeşme-i zülâle
Cânlar bağışlar idi dil-teşne-i visâle

177) 2 beyit / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Semâ'î
(Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün)

Târ-ı zülfünde gönül beste-i zincîrindir
Kurtulur mı güzelim dâm-geh-i nahcîrindir

178) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Ali Paşa / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mef'ûlü Fâ'ilün)

Âşık odur ki nâz geçe dil-rübâsına
Dilber odur ki mâ'il ola mübtelâsına

vr. 44b

179) Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Form: - / Usûl: -
Çultutmazoğlu (Güfte yazarı mı yoksa bestekâr mı olduğu belirtilmemiş.)
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Gel ey şûh-ı cihânım gel benim tâze nihânımsın
Enîs-i hâtırım cânım efendim mihr-bânımsın

vr. 46a

180) 4 kıt'a / Güfte: - / Beste: Tosun / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl: Devr-i
revân
(8'li hece vezni)

Güzel Allah'ı seversen
Koy salınsın zülüflerin

181) 4 kıt'a / Güfte: Mahtûmî / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Form: Şarkı /
Usûl: Devr-i revân
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Firâkınla dil ü cânı
Ferâmuş eyledin gittin

vr. 46b

182) 5 beyit / Güfte: - / Beste: Hâfız Kömür / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl:
Devr-i revân
(Fe'ilâtün Fe'ilâtün)

Mekr ile aklımı aldı
Beni ferdâlara saldı

183) 3 kıt'a / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl: Devr-i revân
(9'lu hece vezni)

Be güzel seni sevmişim (ben)
Mâh yüzündeki benlerinle

vr. 47a

184) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Seyfi Aga / Makam: - / Form: - / Usûl: Çenber
(Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün)

Âteş-endâz olalı hâne-i aşk içre o yâr
Tutuşup sakf-ı derûnum yanar ammâ ne yanar

vr. 47b

185) 3 kıt'a / Güfte: Nüzhet / Beste: Molla Efendi / Makam: - / Form: Şarkı /
Usûl: Muhammes
(Mef'âlû Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün)

Ey hüsni şu'le-sûz-ı cihân mâh-peykerim
Hasret nezâre rûyına mihr-i münevverim

186) 3 kıt'a / Güfte: Fuzûlî / Beste: İmâm Sagîrî / Makam: - / Form: Şarkı /
Usûl: Devr-i revân
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Perişân hâlin oldum sormadın hâl-i perişânım
Gaminla derde düşdüm kılmadın tedbîr-i dermânım

vr. 48a

187) 6 beyit / Güfte: - / Beste: Na'li / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ülün)

Bugün şâdım ki yâr aglar benim çün
Çemende murg-ı zâr aglar benim çün

188) 3 kıt'a / Güfte: - / Beste: Na'li / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ülün)

Sabâh oldu perî-zâdım uyanmaz
Uyan hey aga-zâdem azîz başın çün

vr. 48b

189) 4 beyit / Güfte: Gevherî / Beste: Tosun-zâde / Makam: - / Semâ'î
(8'li hece vezni)

Cânım ne zîbâ gösterir
Çeşm-i nergîs-i şehlân seni³⁴

³⁴ 9 hece.

190) 2 bent / Güfte: - / Beste: Bekir Çavuş Aga / Makam: - / Semâ'î
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün)

Hüsnüni gördüm amân sevdim begendim
Artmada derdim amân rahm it efendim

191) 5 beyit / Güfte: - / Beste: Acemler / Makam: - / Semâ'î
(14'li hece vezni)

Sâkî sâde mey sâde doldur içelim bâde
Ben kime gideyim dâde yandım gam elinden

vr. 49a

192) 2 beyit / Güfte: Rızâ'î / Beste: Itrî / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Ümîd-i vasl-ı dilber hatt-ı anber-fâma kalmışdır
Gönül şol reh-rev-i bî-çâredir ahşama kalmışdır

vr. 49b

193) 2 beyit / Güfte: Nev'î / Beste: Hâfız Post / Makam: Arazbar / Form: - /
Usûl: Türkî Darb
(Mef'ûlü Mefâ'ilün Mef'ûlü Mefâ'ilün)

Firkat şebini yârim bir gün seher itmez mi
Bu nâle-i şeb-gîrim âhir eser itmez mi

194) 2 beyit / Güfte: Nâ'ilî / Beste: Hâfız / Makam: - / Form: - / Usûl:
Frenkçîn
(Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

Nisâr-ı nakd-i niyâz itmege şitâbım var
Benim o âfet ile başka bir hesâbım var

195) 2 beyit / Güfte: Neşâtî / Beste: Hâfız / Makam: - / Form: - / Usûl:
Muhammes
(Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

Misâl-i çeşm-i bütân nergis-i çemen-mahmûr
İçen bu bâdeyi mahmûr içmeyen mahmûr

196) 2 beyit / Güfte: Nazîm Çelebi / Beste: Nazîm Çelebi / Makam: - / Form:
- / Usûl: Çenber
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Müşg-çîn yazdım yanıldım zülfünü kıldım hatâ
Ey gazâl-ı nâzenîn yazmaz yanılmaz bir Hudâ

197) 2 beyit / Güfte: Rüşdî / Beste: Hâfız / Makam: - / Form: - / Usûl: Devr-i revân

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Şarâb-ı nâb ile leb-rîz iken câm-ı tarab şimdi
Revâ mı sâkiyâ ben böyle kalmak teşne-leb şimdi

vr. 50a

198) 2 beyit / Güfte: - / Beste: - / Makam: - / Form: - / Usûl: -

(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Ey âli-cenâb rûyını enverlediler mi
Misk-bûy-ı zülfünü anberlediler mi³⁵

vr. 50b

199) 6 beyit / Güfte: - / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl: Devr-i revân

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Gamınla dolmadık âlemde çeşm-i ter mi kalmıştır
Mey-i şevkinle leb-rîz olmadık sâgar mı kalmıştır

200) 4 kıt'a / Güfte: - / Beste: Tosun-zâde / Makam: - / Form: Şarkı / Usûl: Devr-i revân

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Yine evvel-bahâr oldu
Yeşillendi yüce dağlar

vr. 51b

201) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Rif'at / Makam: - / Semâ'î

(Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

Gubâr-ı pâyına çeşm-i cihân-bân müştâk
Hırâm-ı nâzına âlem cihân cihân müştâk

202) 2 beyit / Güfte: - / Beste: İtrî / Makam: - / Semâ'î

(Müfte'ilün Mefâ'ilün Müfte'ilün Mefâ'ilün)

Biz o şehiz ki sebzedir deşt-i belâda hâremiz
Kebg-i derin sadâsıdır velvele-i nakâremiz

203) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Semâ'î

(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Gel bezm-i meye lutf u kerem kıl sözüm üzre
Ey sâki-i gül-çihre ayak bas yüzüm üzre

³⁵ Vezin bozuk.

204) 2 beyit / Güfte³⁶: - / Beste: Bekir Çavuş / Makam: - / Semâ'î
(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Sad-devlet ile niyyet-i teşrîf o dem itdin
Ben rûze-keş-i hecrini bî-hüzn-i gam itdin

vr. 52a

205) 3 kıt'a / Güfte: Nâbî / Beste: Hâfız / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ülün)

Gönül mir'âtını itdin mükedder
Ko istignâyı ey şûh-i sitem-ger

206) 6 beyit / Güfte: Nahîfî / Beste: Hasan Aga / Makam: - / Semâ'î
(Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

○ sîm-gerden için maşrık-ı celî dirler
○ sâf-sîneye mir'ât-ı müncelî dirler

vr. 52b

207) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Seyyid Nuh Çelebi / Makam: Baba Tâhir /
Form: - / Usûl: Hâvî
(Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün)

Aşkın yolunda menzil-i maksûda irmişim
Kûy-ı belâ vü derdi bana mesken itmişim

208) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Seyyid Nuh / Çelebi / Makam: - / Form: - /
Usûl: Remel
(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Meyl itdi gönül bir meh-i hurşîd-tırâza
Şimden girü minnet mi çeker sûz u güdâza

209) 2 beyit / Güfte: - / Beste: Kudümzen Derviş Ali / Makam: - / Form: - /
Usûl: Zincir
(Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

Gel ey sabâ eser-i gül-bahârdan ne haber
Açar mı gonca-i dil rûzgârdan ne haber

210) 2 beyit / Güfte: Enîs Efendi / Beste: Derviş Ali / Makam: - / Form: - /
Usûl: Muhammes
(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Söyle bülbül goncalar hâmûş güller gûştur
Meclis-i gülşen müheyyâ vakt-i nûş-â-nûştur

³⁶ TRT kayıtlarında aynı güfte Nühüft makâmında Yürük Semâ'î usûlüyle Ebûbekir Ağa adına kayıtlı.

211) 2 beyit / Güfte³⁷: Câbî Dede / Beste: Küçük Müezzîn / Makam: - /

Form: - / Usûl: Muhammes

(Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün)

Bâg-bân sünbül okur biz dahi gîsû diyelim
Nâfe âhûya gerekse bize de bû diyelim

vr. 53a

212) 3 kıt'a / Güfte: - / Beste: Hâfız / Makam: - / Form: Şarkı / Uşûl: Devr-i
revân

(11'li hece)

Arzulamış bizim bâğın gelini
Vatanından sökün idüp gelen yâr

³⁷ TRT repertuarında aynı besteci adına ancak Hafif usûlü ile kayıtlıdır.